

Bogusław Kubiak

KALENDARZ POLSKI

święta, tradycje, zwyczaje

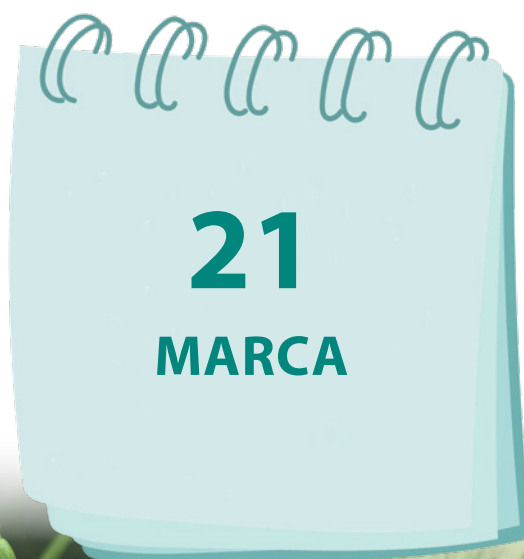
Poziom B2–C2

NOWELA
WYDAWNICTWO

Spis treści

Wstęp	5
I. Sylwester i Nowy Rok	7
II. Święto Trzech Króli	17
III. Dzień Babci i Dzień Dziadka	27
IV. Walentynki i Dzień Kobiet	37
V. Pierwszy dzień wiosny	47
VI. Tłusty czwartek	57
VII. Ostatki	67
VIII. Wielki Post	77
IX. Święta Wielkanocne	87
X. Prima aprilis	99
XI. Święta majowe	109
XII. Dzień Matki	119
XIII. Zielone Świątki	129
XIV. Boże Ciało	139
XV. Dzień Dziecka	149
XVI. Noc Kupały i Noc Świętojańska	161
XVII. Dzień Ojca	171
XXVIII. Święto Wojska Polskiego i Matki Boskiej Zielnej	181
XIX. Dożynki	191
XX. Rozpoczęcie roku szkolnego	203
XXI. Dzień Chłopaka	213
XXII. Dzień Nauczyciela	223
XXIII. Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny	233
XXIV. Narodowe Święto Niepodległości	243
XXV. Katarzynki i andrzejki	253
XXVI. Adwent	263
XXVII. Barbórka	273
XXVIII. Mikołajki	283
XXIX. Święta Bożego Narodzenia	295
XXX. Nowe polskie święta państwowe	309
Transkrypcje nagrań	319
Klucz	381
Rozwiązania krzyżówek (ćwiczenie XVII)	422

V. Pierwszy dzień wiosny

I. Obejrzyj kartkę z kalendarza oraz zdjęcia na poprzedniej stronie. Jaki zwyczaj jest związany z tym dniem w Polsce? W jaki sposób Polacy obchodzą ten dzień?

Pierwszy dzień wiosny i tradycja topienia marzanny

Pierwszy dzień wiosny to moment, na który wielu z nas czeka z niecierpliwością, choć zdajemy sobie sprawę, że przyroda nie kieruje się datą w kalendarzu. [...]

Kiedy jest pierwszy dzień wiosny? Odpowiedź na pytanie, kiedy przypada pierwszy dzień wiosny, wydaje się bardzo prosta: 21 marca. Nic bardziej mylnego. Różnica w definicjach sprawia, że kwestia rozpoczęcia tej pory roku staje się nieco bardziej skomplikowana. Wiosna kalendarzowa niezmiennie zaczyna się 21 marca. Jest to symboliczna data, która niekoniecznie pokrywa się z warunkami pogodowymi charakterystycznymi dla tej pory roku. Z kolei wiosna astronomiczna związana jest z równonocą, która przypada 20 lub 21 marca. To właśnie wtedy długość dnia staje się równa długości nocy, a Ziemia przechodzi w nowy etap cyklu. [...]

Tradycja topienia marzanny od zawsze związana jest z pierwszym dniem kalendarzowej wiosny i sięga korzeni słowiańskich i symbolizuje pożegnanie zimy i przywitanie wiosny. Marzanna, wykonana najczęściej ze słomy i ubrana w starą odzież, reprezentuje zimę, chłód, śmierć oraz zło, które musi zostać usunięte, by umożliwić odrodzenie się życia wiosną. Obrzęd ten, pełen głębokiego symbolizmu, miał zapewnić urodzaj oraz dobre plony, a przez zatopienie kukły w wodzie – odnowę i czystość.

W przeszłości zwyczaj topienia marzanny miał charakter wspólnotowego obrzędu, w którym uczestniczyła cała wieś. Kukła była niesiona w procesji przez mieszkańców. Często towarzyszyły jej inne symbole wiosny, takie jak np. zielone gałązki. Procesja ta miała za zadanie wynieść marzannę poza granice wsi, gdzie była zatapiana w rzece lub jeziorze, a czasami także spalana. Wierzone, że ten akt symbolicznie „zabija” zimę, pozwalając wiosnie wkroczyć do świata ludzi. Rytuał był żywym elementem kultury i duchowości słowiańskiej, odzwierciedlającym cykliczność przyrody i ludzkiej egzystencji. Mimo prób kościoła chrześcijańskiego, mających na celu wykorzenienie pogańskich zwyczajów, topienie marzanny przetrwało wieki, ewoluując i adaptując się do zmieniających się warunków kulturowych i społecznych.

Marzanna to bogini śmierci i zimy. Jej imię, głęboko zakorzenione w słowiańskiej mitologii, zawiera rdzeń mar- lub mor- oznaczający śmierć. Ta semantyka wskazuje na uniwersalną naturę przemiany, odchodzenia starego i przygotowywania się na nowe. Marzanna robi miejsce Jaryle – bóstwu płodności i wiosny. W Polsce, w zależności od regionu, postać tę nazywano też Mrozanną, Śmiercichą lub Śmiertką. Co ciekawe, w niektórych częściach Polski przybiera postać męską i jest nazywana Marzaniokiem.

W dzisiejszych czasach, gdy świadomość ekologiczna jest coraz wyższa, tradycyjne topienie marzanny w rzekach i jeziorach budzi kontrowersje. Praktyka ta, polegająca na wrzucaniu do rzek i jezior kukieł wykonanych z różnych materiałów, np. plastiku lub metalu, może przyczyniać się do zanieczyszczenia wód i szkodzić ekosystemom.

Aby nasze pożegnanie zimą było przyjazne dla środowiska, warto stworzyć marzannę z naturalnych, biodegradowalnych materiałów. Można wykorzystać do tego celu trociny, słomę, korę, siano, gałązki, liście, żywicę, pióra, korzenie, ziarna, trawy, trzcinę, sitowie, mech czy szyszki. Takie materiały szybko się rozkładają, nie zanieczyszczając środowiska. Doskonałym rozwiązaniem będzie też przywiązanie marzanny sznurkiem. Po ceremonialnym wrzuceniu jej do wody możemy ją wyjąć, a poszczególne elementy umieścić w odpowiednich pojemnikach na odpady.

Decydując się na udział w rytuale topienia marzanny, warto pamiętać o jego wpływie na środowisko. Stworzenie ekologicznej kukły z naturalnych materiałów to nie tylko krok ku bardziej odpowiedzialnemu uczestnictwu w tej pięknej tradycji, ale również okazja do dzielenia się wiedzą na ten temat.

Źródło: <https://wodnesprawy.pl/pierwszy-dzien-wiosny-i-tradycja-topienia-marzanny/>

II. Wyszukaj w tekście podane wyrazy i spróbuj podać ich znaczenie.

ewoluować, kora, kukła, młyn, odzwierciedlający, pokrywać się, przypadać, rdzeń, rozkładać się, rytuał, trociny, urodzaj, żywica

III. Wyszukaj w tekście podane wyrażenia i połącz je z poprawnymi definicjami.

1) kierować się datą	A) wywoływać dyskusje i spory
2) sięgać korzeni	B) brać pod uwagę określony termin
3) wykorzenienie zwyczajów	C) wynikać z czegoś, wywodzić się z czegoś
4) budzić kontrowersje	D) pozbycie się określonych praktyk

IV. Zaznacz właściwą odpowiedź zgodnie z treścią tekstu.

- Pierwszy dzień kalendarzowej wiosny
 - ma stałą datę.
 - zależy od warunków pogodowych.
 - związany jest z terminem równonocy.
- Topienie marzanny
 - odbywa się w pierwszym dniu wiosny astronomicznej.
 - symbolizuje równonoc wiosenną.
 - ma miejsce zawsze 21 marca.
- Marzanna wrzucana jest do zbiornika wodnego, aby
 - umożliwić jej odrodzenie się wiosną.
 - oczyścić ją z nagromadzonego zła.
 - zapewnić udane zbiory.
- Topienie marzanny jest zwyczajem
 - pochodzenia pogańskiego.
 - niezmiennym od wieków.
 - przyjaznym dla środowiska.
- Marzannę najlepiej wykonać z materiałów
 - łatwo się spalających.
 - szybko się rozkładających.
 - wolno się zużywających.

Dzień wagarowicza

Dzień wagarowicza przypada 21 marca. Pokrywa się on z rozpoczęciem kalendarzowej wiosny.

Trudno jednoznacznie stwierdzić, kiedy tak naprawdę narodził się dzień wagarowicza. Uczniowie uciekali z lekcji już od niepamiętnych czasów. Ostatecznie jednak to nieformalne święto ustanowiono 21 marca. Data nie jest przypadkowa. Właśnie w momencie, **1)** _____, dzieci mają ochotę porzucić siedzenie nad książkami oraz naukę.

Słowo „wagary” pochodzi z łaciny i oznacza „wałęsać się” lub „błąkać się”; ucznia chodzącego na wagary początkowo nazywano... „wagusem”; korzeni dnia wagarowicza można szukać w zwyczaju topienia marzanny. Dawniej dzieci 21 marca szły nad rzekę, **2)** _____. Nie myślano wówczas o nauce. Można więc przypuszczać, że właśnie z tego zwyczaju wzięło się późniejsze wagarowanie.

Według policyjnych statystyk większość przestępstw popełnianych przez młodocianych ma miejsce w czasie wagarów. Dlatego stróże prawa przez cały rok monitorują parki, dworce, galerie i salony gier w poszukiwaniu szkolnych uciekinierów. Akcja nazywana „Stop wagarom” 3) _____. To właśnie wtedy dochodzi do aktów wandalizmu popełnianych pod wpływem spożywania alkoholu przez młodych wagarowiczów. Policja stara się temu zapobiegać i łagodzić skutki „Dnia wagarowicza”.

Obecnie szkoły postanawiają wyjść uczniom naprzeciw i niejednokrotnie same organizują dzień wagarowicza, czyli rozmaite „kontrolowane” i bezpieczne aktywności. Wiele placówek organizuje wtedy dzień sportu albo festyny charytatywne, gry i zabawy zespołowe. Wszystko po to, 4) _____. Pamiętajcie, że 21 marca nie jest dniem wolnym od szkoły. Zgodnie z przepisami uczniowie mają obowiązek być wówczas na lekcjach lub uczestniczyć w przygotowanych przez placówkę atrakcjach.

Źródła:

<https://www.kolo.pl/wiadomosc/11472/skd-si-wzi-dzie-wagarowicza>

<https://radiopogoda.pl/dzien-wagarowicza-skad-sie-wzielo-to-swieto>

V. Uzupełnij luki w tekście odpowiednimi fragmentami zdań. Jeden fragment pozostanie niewykorzystany.

- A) by oficjalnie zakończyć zimę i powitać wiosnę
- B) by skusić uczniów do przyjscia na teren szkoły
- C) gdy w powietrzu zaczyna się czuć wiosnę
- D) kończy się dopiero z początkiem wiosny
- E) przybiera na sile w pierwszy dzień wiosny

VI. Napisz e-mail do kolegi lub koleżanki. Przedstaw w nim zwyczaje uczniów związane z dniem wagarowicza w Polsce oraz działania, jakie podejmują wówczas szkoły.

Jak wygląda pierwszy dzień wiosny?

Pierwszy dzień wiosny to wyczekiwana przez wszystkich data, podczas której symbolicznie żegnamy się z zimą, a także zaczynamy wyczekiwać coraz dłuższych i cieplejszych dni. Co ciekawe, pierwszy dzień wiosny mogą wyznaczać bardzo różne daty – w zależności od tego, czy mówimy o wiosnie kalendarzowej, meteorologicznej, astronomicznej, a może nawet fenologicznej. Początek wiosny może mieć więc różne oblicza, a my omówimy dzisiaj je wszystkie, a także przyjrzymy się bliżej ciekawym zwyczajom, które są z nim związane.

Kiedy zaczyna się wiosna kalendarzowa?

Pierwszy dzień wiosny bardzo łatwo określić dla wiosny kalendarzowej. Wyznacza ją stała data, która jest różna dla półkuli północnej – 21 marca, i dla półkuli południowej – 23 września. To najłatwiejszy do określenia początek wiosny, bo nawet jeśli zdarzy nam się zapomnieć tę datę, to bardzo szybko możemy sprawdzić ją w kalendarzu.

Co oznaczają pojęcia: astronomiczna wiosna i meteorologiczna wiosna?

Przejdźmy teraz do omówienia innych, ale równie ważnych rodzajów wiosny. Astronomiczna wiosna (możemy spotkać się też z błędnym pojęciem *astrologiczna wiosna*) to termin naukowy, który związany jest z takim zjawiskiem jak równonoc wiosenna. Dzień trwa wtedy tyle samo godzin co noc i czasami data ta pokrywa się z dniem, kiedy następuje

pierwszy dzień wiosny kalendarzowej. Może się też jednak zdarzyć, że równonoc wiosenna wypadnie nawet kilka dni wcześniej. W 2024 różnica wyniesie tylko jeden dzień i pierwszy dzień astronomicznej wiosny wypadnie 20 marca. Od tego momentu dni będą robić się coraz dłuższe, a nocy będzie nam ubywać.

Meteorologiczna wiosna jest również typowo naukowym określeniem, zgodnie z którym pierwszy dzień wiosny wypada już pierwszego marca, a ostatni dzień tej pory roku ma miejsce 31 maja. Termin ten został ustalony w celach badawczych – przez meteorologów i klimatologów, by łatwiej było porównywać występujące w tym okresie temperatury czy opady, które występowały w różnych latach – od kiedy zaczęto wykonywać pomiary.

Oznaki wiosny w naturze

Wiosna to dla wielu osób najpiękniejsza pora roku, kiedy to po szarej i ponurej zimie zaczyna rozkwitać natura. Fenologiczna wiosna jest z tym ściśle związana – pierwsze pąki na krzewach, zieleniąca się trawa, drzewa, a także budząca się do życia fauna to jej oznaki. Zaczynają się one pojawiać wraz z rosnącą temperaturą powietrza. Zazwyczaj ma to miejsce na przełomie marca i kwietnia, dlatego często trudno jest nam określić konkretny, pierwszy dzień wiosny fenologicznej. Jedno jest pewne, to najlepszy okres dla wszystkich wielbicieli natury, bo możemy podziwiać kolejne etapy rozkwitu przyrody. Przydadzą nam się do tego mikroskopy, pod którymi lepiej widać budowę pierwszych wiosennych kwiatów i liści. Wraz z początkiem wiosny wracają też do nas ptaki, a także coraz łatwiej spotkać w lasach i parkach inne zwierzęta – w ich obserwacji pomocne będą nam z kolei teleskopy i lornetki.

Nie zawsze pierwsze oznaki wiosny są dla nas korzystne. Wiele osób doświadcza wtedy obniżenia nastroju, pogorszenia samopoczucia i zdrowia. To przesilenie wiosenne, które związane jest przede wszystkim z częstymi zmianami pogody. Na zmianę pada deszcz/śnieg i pojawia się słońce. Następują też skokowe zmiany temperatury, co sprzyja wychłodzeniu lub przegrzaniu organizmu. Na niektórych źle wpływa również zmiana czasu z zimowego na letni.

Źródło: <https://teleskop.pl/pl/blog/jak-wyglada-pierwszy-dzien-wiosny-1678962029.html>

VII. Dopasuj podkreślone w tekście wyrazy do odpowiednich objaśnień. Trzy objaśnienia pozostaną niewykorzystane.

- A) związany z zależnościami między okresowymi zjawiskami w życiu poszczególnych gatunków roślin i zwierząt (np. pory zakwitania roślin, opadania liści, przylotów i odlotów ptaków, snu zimowego zwierząt) a porami roku, czyli okresowymi zmianami pogody i warunków klimatycznych –
- B) niezwykle, niesamowity –
- C) przyrząd optyczny ułatwiający oglądanie obojętnie oczu oddalonych przedmiotów –
- D) wrażenia i odczucia, jakie mają osoby znajdujące się w jakimś miejscu w określonym czasie –
.....
- E) twarz; postać, wygląd lub charakter kogoś lub czegoś –
- F) ująć w słowa, nadać nazwę, wymienić charakterystyczne cechy –
- G) woda w postaci deszczu, śniegu, gradu itp. spadająca na ziemię –
- H) zawiązek pędu liścia lub kwiatu –
- I) moment, w którym Słońce osiąga największe odchylenie od równika –
- J) nagły, gwałtowny –
- K) skontrolować, zbadać, czy coś jest zgodne z prawdą, czy coś zostało zrobione prawidłowo –
.....
- L) istnieć lub odbywać się przez pewien czas –
- Ł) stopniowo zmniejszać się –
- M) wynikać z obliczenia –
- N) określić miejsce, czas, wielkość, zakres czegoś –

VIII. Odpowiedz na pytania zgodnie z treścią tekstu.

- 1) Czego wyczekujemy na początku wiosny?
- 2) Kiedy przypada pierwszy dzień wiosny kalendarzowej na półkuli północnej, a kiedy na półkuli południowej?
- 3) Na czym polega zjawisko równonocy wiosennej?
- 4) W jakim celu wprowadzono pojęcie wiosny meteorologicznej?
- 5) Na czym polega wiosna fenologiczna?
- 6) Jakie są objawy przesilenia wiosennego w pogodzie?

IX. Czy wiosna jest dla ciebie przyjemną porą roku? Przedstaw pozytywne i negatywne dla człowieka objawy wiosny.

X. Wysłuchaj nagrań o wiosnie i w każdą lukę wpisz jeden brakujący wyraz.

A) Objawy wiosny

Przede wszystkim pojawia się słońce, czyli to, co potrzebne jest dla naszego organizmu, czyli **1)** _____. Nasze ciało bardzo dobrze na to reaguje, ale też nasze **2)** _____, ponieważ widzimy dużo jasności i nasz umysł może sobie pomyśleć, że faktycznie jest **3)** _____, pojawia się radość. Ale także pojawia się ta radość w przyrodzie, którą widzimy. No bo przecież to jest oczywiste, tak, że oglądamy coraz więcej kwiatów, coraz więcej kolorów. Kolory też mają bardzo duży wpływ na nasz nastrój. No i wiosna **4)** _____ się zaraz z tym, że będzie lato, a więc z ciepłem, a więc z taką radością, a więc z większą **5)** _____ wolnego czasu.

B) Za co lubimy wiosnę

- Za to słońce wiosenne, za to, że można chodzić bez **1)** _____.
- Za to zielone, to wszystko takie piękne, kolorowe się wydaje, **2)** _____, krokusy, to co najpiękniejsze, wszystko, co jest zielone.
- Będzie pięknie, ładnie, będzie **3)** _____, trzeba wyjść wreszcie z domu.
- Dzisiaj jest właściwie całkiem nieźle. Tak, można wyjść, pochodzić **4)** _____.
- Ja lubię wiosnę, bo zaczyna się robić ciepło. A jeżeli wychodzi słońce, to nie mam depresji i **5)** _____ mi się humor.

XI. Wysłuchaj nagrania o astronomicznej wiosnie i uzupełnij każde zdanie dwoma wyrazami.

- 1) Dziś dokładnie o godzinie 4.07 _____ przez punkt Barana.
- 2) Wszyscy w szkole _____, że wiosna zaczyna się 21 marca.
- 3) Słońce zimą wędruje bardzo nisko _____.
- 4) Astronomiczna wiosna potrwa do _____.
- 5) Tego dnia rozpocznie się również _____.

XII. Wysłuchaj prognozy pogody na pierwszy dzień wiosny i oznacz podane zdania jako prawdziwe (P) lub fałszywe (F) zgodnie z jej treścią.

1) Pogodę kształtować będzie wysokie ciśnienie atmosferyczne. _____	P	F
2) Oliwer nadciąga do Polski z Europy północno-zachodniej. _____	P	F
3) Pogoda będzie bardzo ładna, ale pochmurna. _____	P	F
4) W nocy spodziewany jest duży wzrost temperatury. _____	P	F
5) W nocy przewidywana jest temperatura poniżej zera. _____	P	F
6) Wzrost temperatury o kilka stopni nastąpi w Polsce północno-wschodniej. _____	P	F
7) Wzrost temperatury związany będzie z napływem cieplejszego powietrza. _____	P	F
8) Wyższe wartości temperatury utrzymają się do końca przyszłego tygodnia. _____	P	F
9) Na prawie cały tydzień przewiduje się ciepło, a także bardzo słoneczne dni. _____	P	F
10) Prognoza pogody może dawać powody do radości. _____	P	F

XIII. Wysłuchaj wywiadu z ornitologiem na temat początku wiosny w Biebrzańskim Parku Narodowym i powiedz, jakie są jej oznaki w tym miejscu oraz jak można je bezpiecznie obserwować.

XIV. Uzupełnij brakujące formy deklinacyjne.

Przypadek	Pytanie	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
Mianownik	kto? co?	<i>marzanna</i>	
Dopełniacz	kogo? czego?		
Celownik	komu? czemu?		
Biernik	kogo? co?		
Narzędnik	z kim? z czym?		
Miejscownik	o kim? o czym?		
Wołacz	o!		

Przypadek	Pytanie	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
Mianownik	kto? co?	<i>wagarowicz</i>	
Dopełniacz	kogo? czego?		
Celownik	komu? czemu?		
Biernik	kogo? co?		
Narzędnik	z kim? z czym?		
Miejscownik	o kim? o czym?		
Wołacz	o!		

XV. Wpisz we właściwej formie wyrazy zamieszczone w nawiasach.

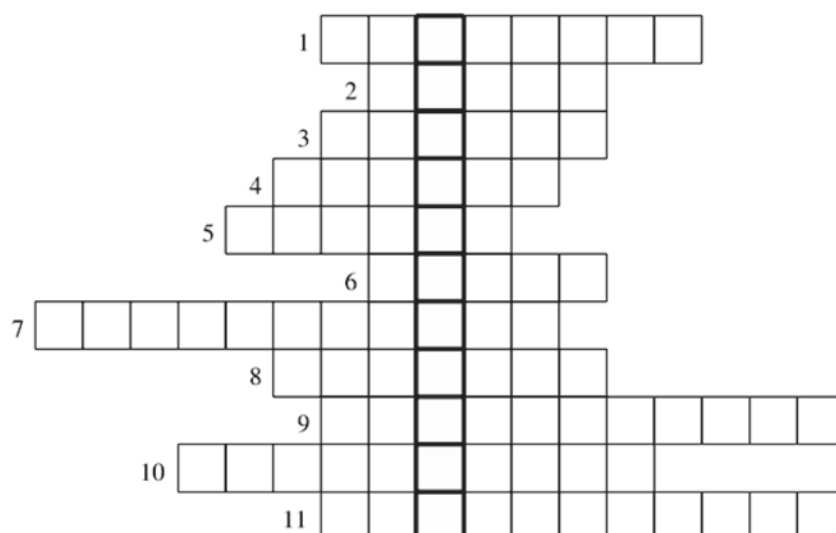
- 1) Ta książka w ciekawy sposób opowiada o (*wiosenne tradycje*) _____ w naszym regionie.
- 2) W (*ekologiczna kukła*) _____ marzanny nie powinno być żadnych elementów plastikowych.
- 3) W naszym ogrodzie na drzewach i krzewach nie widać jeszcze (*kwitnące pąki*) _____.
- 4) Senność, rozdrażnienie czy bóle głowy to objawy świadczące o (*przesilenie wiosenne*) _____.
- 5) Meteopata to osoba, która szczególnie nie lubi (*skokowe zmiany*) _____ pogody.
- 6) Zderzenie dwóch (*front atmosferyczny*) _____ przyniesie dużą zmianę pogody.
- 7) Nasze niedzielne morsowanie odbyło się w wyjątkowo (*słoneczna aura*) _____.
- 8) W ubiegłym roku w (*statystyki policyjne*) _____ zanotowano spadek przestępstw kryminalnych.
- 9) Jego twórczość pełna jest (*głęboki symbolizm*) _____ w połączeniu z polską tradycją i własnym doświadczeniem.
- 10) Cechą (*materiały biodegradowalne*) _____ jest zdolność do naturalnego rozkładu bez szkody dla środowiska.

XVI. Wpisz w odpowiedniej formie w czasie przeszłym czasowniki zamieszczone w nawiasach.

- 1) Jego poglądy polityczne stopniowo (*ewoluować*) _____ w kierunku bardziej radykalnym.
- 2) W każdej epoce historycznej kolor stroju (*odzwierciedlać*) _____ ducha czasu i preferencje estetyczne ówczesnego społeczeństwa.
- 3) Dawniej uczniowie (*wagarować*) _____ częściej, bo życie poza ponurą budą było dużo ciekawsze.
- 4) Regulamin szkoły precyzyjnie (*wyznaczać*) _____ zasady zachowania uczniów w czasie lekcji i na przerwach.
- 5) Dawniej po ulicach naszego miasta (*wałęsać się*) _____ dużo bezdomnych psów i kotów.
- 6) Często miałam zmiany nastroju, ale wówczas (*doświadczyć*) _____ prawdziwej huśtawki emocjonalnej.
- 7) Przez wiele lat nasze poglądy polityczne (*pokrywać się*) _____ całkowicie we wszystkich dziedzinach.
- 8) Po okresie zastoju nasza branża powoli (*odrodzić się*) _____ i teraz osiąga już zyski.
- 9) W tym czasie już stopniowo (*ubywać*) _____ dnia i szybciej zapadał zmrok.
- 10) Kiedyś cukierki były w zwykłych papierkach, które (*rozkładać się*) _____ w ziemi szybciej niż obecnie stosowane folie ze sztucznych tworzyw.

XVII. Rozwiąż krzyżówkę i podaj hasło, które utworzą litery w wyróżnionych polach.

- 1) zrównanie dnia z nocą
- 2) ogół gatunków zwierząt występujących na określonym obszarze
- 3) bóstwo płci żeńskiej
- 4) objaw świadczący o czymś
- 5) odczuwający smutek, przygnębienie; też: wyrażający takie uczucia

- 6) zanurzać w wodzie człowieka lub zwierzę w celu pozbawienia życia
- 7) systematycznie sprawdzać przebieg jakiegoś zjawiska lub stan czegoś
- 8) charakterystyczne cechy kogoś lub czegoś, wygląd (zwłaszcza metaforycznie)
- 9) wyziębiony, z bardzo niską temperaturą
- 10) powrót do dawnej świetności po okresie zastoju, narodzenie na nowo
- 11) istniejący od czasu, gdy nie sięga już pamięć

HUMOR POLSKI

XVIII. Przeczytaj podane żarty i wyjaśnij, na czym polega zawarty w nich humor.

Sekretarka wchodzi do gabinetu:
 – Panie dyrektorze, wiosna przyszła!
 – Niech wejdzie!

Zimą dwa jelenie stoją przy paśniku i żują ospale siano nałożone tu przez gajowego. W pewnej chwili jeden z jeleni mówi:

– Chciałbym, żeby już była wiosna.
 – Tak ci mróz doskwiera?
 – Nie, tylko już mi obrzydło to stołówkowe jedzenie!

– Ale okropną wiosnę mamy w tym roku! Ciągłe leje i leje.
 – Ale trochę deszczu się przyda. W ogrodzie się zieleni, na polach rośnie zboże.
 – Ale to błoto! Wczoraj musiałam wykopać czworo dzieci, zanim trafiłam na mojego Jasia.

PRZYSŁOWIA, POWIEDZENIA, CYTATY

XIX. Zastanów się nad znaczeniem podanych zdań i wyjaśnij, w jakich sytuacjach można ich użyć.

- 1) Od dnia dwudziestego marca zagrzewa słońce nawet starca.
- 2) Jaskółka i pszczołka lata, znakiem to wiosny dla świata.
- 3) Gdy przyjdzie wiosna hoża, pójdzie zima do morza.
- 4) Po suchej zimie, wiosna bez deszczów nie minie.
- 5) Skowronka pieśń to o wiosnie wieść.

PROJEKT INTERKULTUROWY

XX. Wyszukaj w Internecie dodatkowe informacje na temat polskich tradycji powitania wiosny. Porównaj je z podobnymi zwyczajami w swoim kraju. Na tej podstawie przygotuj prezentację interkulturową, w której podasz przykłady różnic i podobieństw związanych z nimi w obu krajach.